

คู่มือกรีนฟินส์

กรุณาส่งหนังสือคืนให้เจ้าของ

ชื่อบริษัท

ที่อยู่

.....

.....

โทรศัพท์

อีเมล

ชื่อ/สกุล

โทรศัพท์

อีเมล

สมาคมกรีนฟินส์

สารบัญ

1. ความเป็นมาของกรีนฟินส์	2
2. หลักปฏิบัติ	4
3. กรีนฟินส์ไคคอน	6
4. การสำรวจสภาพแนวปะการัง Reef Watch	10
5. ให้อาหารปลา กับ 4 ท่า(ร้าย)	17
6. การถ่ายภาพใต้น้ำ	19
7. การเก็บขยะใต้น้ำ	22
8. กฎหมายและข้อบังคับ	26

โครงการกรีนฟินส์

สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

สมาคมกรีนฟินส์

51 ถนนศักดิ์เดช ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000

โทรศัพท์ +66 76 391128 โทรสาร +66 76 391127

อีเมลล์ info@greenfins-thailand.org

www.greenfins-thailand.org

1 ความเป็นมาของกรีนฟินส์

ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แนวปะการังเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ หลายประเทศที่มีแนวปะการัง มีการสร้างสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญและมีรายได้จากการจ้างงาน ขณะที่การท่องเที่ยวขยายตัวมากขึ้น แนวปะการังก็ถูกคุกคามเพิ่มขึ้น หากปะการังได้รับความเสียหาย จะมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล รวมถึงผู้ที่ประกอบธุรกิจและดำเนินชีวิตอยู่ตามแนวปะการังนั้นด้วย

ในประเทศไทย แนวปะการังทั้งในฝั่งอันดามันและฝั่งอ่าวไทยมีขนาดพื้นที่รวมกันประมาณ 160 ตารางกิโลเมตร (ไม่รวมแหล่งกองหินใต้น้ำ) ประมาณ 50% ของแนวปะการังเหล่านั้นอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวทางทะเลประมาณ 500,000 คนมาเที่ยวตามจุดดำน้ำที่สำคัญๆ ตลอดช่วงระยะเวลา 6 เดือนของฤดูท่องเที่ยว ความเป็นที่นิยมของการท่องเที่ยวแนวปะการังที่กำลังเพิ่มสูงขึ้น และการขาดความระมัดระวังในการอนุรักษ์เป็นตัวทำลายความสมดุลของแนวปะการังในประเทศไทย

ปลายปี พ.ศ. 2546 สำนักงานประสานงานทางทะเลภูมิภาคเอเชียตะวันออก (East Asian Seas Regional Coordinating Unit (EAS/RCU)) ของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ได้วางแผนจัดตั้งโครงการที่มีชื่อว่า “การส่งเสริมการเฝ้าติดตามตรวจสอบแนวปะการังและการตระหนักของสาธารณชนโดยเครือข่ายผู้ประกอบการร้านดำน้ำ เพื่อป้องกันแนวปะการังในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ โครงการกรีนฟินส์ (Promoting Coral Reef Monitoring & Public Awareness Through Network of Dive Operators for Protection of Coral Reefs in Southeast Asia: A ‘Green Fins’ Programme)’”

วัตถุประสงค์ของโครงการ คือ การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการร้านดำน้ำที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยให้เฝ้าระวัง ตรวจสอบสภาพแนวปะการัง และดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามแนวทางของโครงการที่กำหนดไว้

ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2547 ได้มีประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับดำเนินการโครงการกรีนฟินส์ (The Green Fins Project Planning Workshop) ขึ้นที่จังหวัดภูเก็ต โดยได้มีการกำหนดหลักปฏิบัติสำหรับการดำเนินการธุรกิจดำน้ำที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Fins Code of Conduct) การประเมินคุณภาพของสมาชิก วิธีการตรวจสอบสภาพแนวปะการังโดยสมาชิก สื่อที่ใช้ในการเผยแพร่โครงการ ฯลฯ ในการประชุมครั้งนั้นมีตัวแทน 6 คน จากประเทศไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย และผู้จัดการ 3 คน จาก EAS/RCU สำหรับประเทศไทยมีสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน จ.ภูเก็ต เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ UNEP EAS/RCU ได้ประกาศให้เริ่มโครงการเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2547

เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2551 สมาคมกรีนฟินส์ได้ถูกก่อตั้งขึ้นในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อความยั่งยืนของโครงการ การก่อตั้งเป็นสมาคมทำให้กรีนฟินส์มีความยืดหยุ่นในการทำงานร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชนมากขึ้น

สมาคมกรีนฟินส์ ประเทศไทย มีเป้าหมายในการป้องกันและอนุรักษ์แนวปะการังโดยการทำงานอย่างใกล้ชิดกับพันธมิตรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยพันธมิตรภาครัฐประกอบด้วย กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ส่วนพันธมิตรภาคเอกชนประกอบด้วยผู้ประกอบการจากในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จากโรงแรมและร้านดำน้ำ

ปัจจุบัน (ข้อมูลเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552) มีสมาชิกที่เป็นบุคคลทั่วไปกว่า 300 คน และมีสมาชิกที่เป็นผู้ประกอบการ 106 บริษัท จากทั้งฝั่งอันดามันและฝั่งอ่าวไทยรวมถึงกรุงเทพฯ และจังหวัดชลบุรี

หนังสือเล่มนี้มีประโยชน์ในการให้ข้อมูลที่เป็นแนวทางในการอนุรักษ์ธรรมชาติ เพื่อการดูแลสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของพวกเรา

2 หลักปฏิบัติ

หลักปฏิบัติ:

“ปกป้องและอนุรักษ์แนวปะการังโดยมีข้อกำหนดให้ปฏิบัติอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน”

หลักปฏิบัติ

1. ยอมรับภารกิจหน้าที่ของกรีนฟินส์
2. จัดแสดงป้ายยอมรับหลักการข้อปฏิบัติของกรีนฟินส์
3. ยึดมั่นต่อแนวทางปฏิบัติในการดำน้ำอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเป็นตัวอย่างอันดีแก่นักท่องเที่ยว
4. ร่วมกิจกรรมดำน้ำเก็บขยะ ทำความสะอาดแนวปะการัง
5. ร่วมมือในการจัดทำทุ่นผูกเรือ ใช้ทุ่นผูกเรืออยู่เสมอ หรือในกรณีที่ไม่มีทุ่นผูกเรือ ต้องลอยเรือหรือดำน้ำลงไปวางสมอบนพื้นทราย
6. ไม่ขายปะการัง และสัตว์ทะเลอื่นๆ
7. ร่วมให้ข้อมูลตรวจสอบสภาพแนวปะการัง รายงานสถานการณ์ต่อผู้ประสานงาน
8. มีที่เก็บขยะในเรือ และนำขยะขึ้นฝั่งด้วยความรับผิดชอบ
9. ใช้หลักการ “ปล่อยสิ่งปฏิกลใดๆลงทะเลน้อยที่สุด”
10. ยึดถือ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายของท้องถิ่น ประเทศและระหว่างประเทศ
11. ก่อนลงน้ำ ต้องอธิบายนักท่องเที่ยวให้ทราบถึงแนวทางการดำน้ำอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักการของกรีนฟินส์
12. ให้การฝึกฝนแก่เจ้าหน้าที่ของเรือ รวมทั้งนักท่องเที่ยวเรื่องการดำน้ำและการควบคุมเล่นเรือที่ดี รวมทั้งความรู้ด้านชีวิตความเป็นอยู่ของพืช และสัตว์ในทะเล และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
13. มีเอกสารด้านการตระหนักต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมให้แก่เจ้าหน้าที่เรือและนักท่องเที่ยวในเรือ
14. ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในเรื่องพื้นที่เขตอนุรักษ์ในท้องถิ่น รวมทั้งกฎระเบียบ
15. สนับสนุนหลักการ “ไม่แตะต้องสิ่งมีชีวิตในทะเล ขณะท่องเที่ยวดำน้ำอย่างเด็ดขาด”

3

กรีนฟินส์ ไอคอน

ไม่เหยียบหรือยึบบนปะการัง ปะการังเป็นสิ่งมีชีวิตที่ใช้ระยะเวลายาวนานในการเติบโต อีกทั้งเป็นสัตว์ที่เปราะบาง การสัมผัสเพียงเล็กน้อยอาจทำให้ปะการังตายได้ การเหยียบหรือยึบบนปะการังนอกจากจะทำให้ปะการังแตกหักแล้วยังอาจทำให้นักดำน้ำบาดเจ็บได้

ไม่เตะกวานตะกอนให้ฟุ้งกระจาย ขณะที่ดำน้ำ การตีฟินส์ใกล้พื้นทรายจะกวานตะกอนเล็กๆให้ฟุ้งกระจายไปทับถมปะการัง ทำให้สาหร่ายที่อาศัยอยู่ในปะการังซึ่งทำหน้าที่สังเคราะห์แสงเพื่อสร้างอาหารและออกซิเจนให้กับปะการังทำงานได้ไม่สมบูรณ์ นอกจากนั้นแรงน้ำหรือตะกอนที่ถูกกวานยังทำให้สัตว์เล็กๆที่อาศัยอยู่ตามพื้นทรายเพื่อหลบภัยถูกพัดขึ้นมา และเสี่ยงกับการถูกล่าจากสัตว์อื่น

ไม่ไล่ต้อนหรือจับสิ่งมีชีวิตในทะเล การไล่ต้อนทำให้สัตว์เกิดความเครียดและหวาดกลัว นอกจากนั้นการสัมผัสสัตว์โดยตรงอาจส่งผ่านเชื้อโรคไปสู่สัตว์ หรือทำให้สารเคลือบป้องกันผิวหลุดได้ เช่นในปลา (ปลาปักเป้า) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง และสัตว์ชนิดอื่นๆ นักดำน้ำไม่ควรไล่จับ และพยายามอย่าเข้าใกล้จนเกินไป

ไม่ให้อาหารปลา เพราะนอกจากจะทำให้สัตว์พึ่งพาแต่อาหารจากนักท่องเที่ยวแล้ว ยังทำให้สัตว์เกิดปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์มากขึ้น ซึ่งอาจทำอันตรายให้กับทั้งสัตว์และมนุษย์เอง นอกจากนั้นเศษอาหารที่เหลือตกอยู่ในแนวปะการัง เป็นการเพิ่มธาตุอาหารในน้ำทะเล เร่งการเจริญเติบโตของสาหร่าย ซึ่งจะไปแย่งพื้นที่การลงเกาะของตัวอ่อนปะการัง มีปลาหลายชนิดที่ครูดกินสาหร่ายที่ดูเหมือนตะไคร่น้ำบนซากหินปะการัง หากปลาเปลี่ยนพฤติกรรมไปกินอาหารจากมนุษย์ ก็จะเป็นการลดการกินสาหร่ายตามธรรมชาติ ทำให้สาหร่ายเพิ่มมากขึ้น

ไม่ทิ้งขยะลงในทะเล ขยะในทะเลทำให้เกิดปัญหามากมาย เช่น สัตว์หลายชนิดอย่างเต่า วาฬ หรือแม้กระทั่งนกกินปลาเข้าใจผิดคิดว่าพลาสติกเป็นอาหาร และกินมันเข้าไป หรือสารพิษที่อยู่ในขยะปนเปื้อนสู่หน้าทะเลและเข้าสู่ระบบห่วงโซ่อาหาร ส่งผลร้ายกับมนุษย์ซึ่งเป็นผู้บริโภคขั้นสุดท้าย นอกจากนั้นขยะที่ถูกคลื่นซัดเข้าฝั่งยังส่งผลกระทบต่อพวกเรา และส่งผลกระทบต่อสภาพชายหาดและสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่บนชายหาดอีกด้วย

ไม่เก็บสะสมสิ่งใด ๆ จากทะเล การนำสิ่งมีชีวิตบางชนิด ออกจากระบบนิเวศ ทำให้ความสมดุลตามธรรมชาติถูกรบกวน สิ่งมีชีวิตบางชนิดอาจขาดธาตุอาหารและส่วนประกอบบางอย่างที่จำเป็นสำหรับการเจริญเติบโต แม้กระทั่งเปลือกหอย และซากปะการังบนชายหาดก็มีส่วนสำคัญในการสร้างหาดทราย ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตหลายชนิด

ไม่ใส่ถุงมือขณะท่องเที่ยวดำน้ำ การที่นักดำน้ำใส่ถุงมือ เพื่อให้ตัวเองปลอดภัยจากการจับต้องสิ่งมีชีวิตในทะเล อาจเป็นการป้องกันที่ผิด เพราะนอกจากจะทำให้ปะการังมีโอกาสแตกหักง่ายขึ้น และยังทำให้นักดำน้ำอยู่ใกล้กับสิ่งมีชีวิตในแนวปะการังมากเกินไป ซึ่งสัตว์บางชนิดอาจเป็นอันตรายกับมนุษย์

ไม่บริโภคและไม่ส่งเสริมการล่าปลาลาม ในช่วง 50 ปีที่ผ่านมาปลาในตระกูลฉลามถูกล่าไปกว่า 80% ฉลามหรือครีบถูกตัดและขายในราคาที่สูงมากเพื่อการบริโภค ปลาลามทั่วโลกถูกฆ่ากว่า 10 ล้านตัวในแต่ละปี ปลาลามเป็นผู้นำชั้นสุดท้าย จำนวนปลาลามที่ลดลง มีผลต่อความสมดุลของระบบนิเวศ

ไม่ยิงปลาขณะท่องเที่ยวดำน้ำ การยิงปลาเป็นการล่าสัตว์ใหญ่และสัตว์ที่เชื่องช้าในแนวปะการัง ซึ่งทำให้ความสมดุลในระบบนิเวศเปลี่ยนไป การยิงปลาอาจทำให้ปลาที่หนีรอดได้รับบาดเจ็บ ได้รับความทรมานและอาจตายอย่างช้าๆ นอกจากนั้น นักดำน้ำและผู้ที่อยู่ใกล้เคียงยังอาจได้รับอันตรายจากอุปกรณ์ยิงปลาด้วย

ไม่ทิ้งสมอลงในแนวปะการัง การทิ้งสมอลงในแนวปะการัง ทำให้ปะการังเสียหาย เมื่อคลื่นลมเปลี่ยนทิศทางยังทำความเสียหายมากขึ้น เพราะสมอและโซ่หรือเชือกที่ผูกกับสมอครูดไถไปบนแนวปะการัง ดังนั้นเราควรสำรวจได้ท้องเรือก่อนทิ้งสมอเสมอ

ไม่สะสมปะการังและสิ่งมีชีวิตในทะเลเป็นของที่ระลึก การสะสมของที่ระลึกจากทะเล ทำให้จำนวนสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตในทะเลสูญเสียไปจากระบบนิเวศ หากไม่มีผู้ซื้อ ก็จะไม่มีผู้ขาย โปรดช่วยกันรักษาและเก็บสิ่งมีชีวิตเหล่านี้ไว้ตามธรรมชาติ

ใช้ทุ่นผูกเรือ การผูกทุ่นทำให้ไม่ต้องทิ้งสมอลงในทะเลซึ่งสามารถลดความเสียหายต่อแนวปะการัง เรือทุ่นผูกเรือทุ่นเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเรือลำอื่นปฏิบัติตาม และยังเป็น การช่วยกันสร้างจิตสำนึกที่ดีอีกด้วย

สวมใส่เสื้อชูชีพ นักท่องเที่ยวที่ว่ายน้ำหรือดำผิวน้ำที่ยังไม่ชำนาญควรสวมใส่เสื้อชูชีพเพื่อให้ลอยตัวเหนือแนวปะการังเพื่อป้องกันการเหยียบ ยืน หรือ เตะแนวปะการังโดยไม่ตั้งใจ และเพื่อความปลอดภัยสำหรับผู้สวมใส่เองอีกด้วย

อาสาสมัคร ช่วยเหลืองานทางด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนโครงการหรือหน่วยงานที่ปกป้องดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อม และช่วยกันให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อมกับผู้อื่น การมีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อยจากทุกคนจะช่วยทำให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

สนับสนุนการอนุรักษ์ การบริจาคทุนทรัพย์ให้กับโครงการต่างๆ ที่สนับสนุนเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคืออีกทางหนึ่งที่สามารถช่วยได้ บริจาคเท่าที่คุณสามารถทำได้ พร้อมกับมาช่วยกันสร้างกระแสการอนุรักษ์กันเถอะ..... ขอขอบคุณค่ะ

4

Reef Watch

การสำรวจสุขภาพแนวปะการัง

Reef Watch เป็นการบันทึกสถานภาพของแนวปะการังในเวลาที่ท่านดำน้ำแต่ละครั้งอย่างง่าย ๆ ท่านสามารถเรียนรู้วิธีการและเข้าร่วมสำรวจได้อย่างง่ายดาย ในขณะที่ท่านกำลังดำน้ำลึกหรือดำผิวน้ำอย่างเพลิดเพลินนั้น ท่านยังสามารถบันทึกรวบรวมข้อมูลที่มีคุณค่า อันจะเป็นประโยชน์ต่อพวกเราในการช่วยกันรักษาแนวปะการังที่ท่านได้ไปเยี่ยมเยือนมา

ข้อมูลที่ท่านบันทึกไว้ในสมุดบันทึกใต้น้ำโดยใช้วิธีของ Reef Watch จะช่วยให้เราเห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในแนวปะการัง ความร่วมมือของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการติดตามตรวจสอบสถานภาพของปะการังในระยะยาว

ในการสำรวจให้จัดบันทึกประเทศ จังหวัด (ชื่อเกาะ)

ชื่อของแนวปะการัง และทิศที่ตั้งของแนวปะการัง (ตั้งอยู่ทิศไหนของเกาะ) รวมทั้งพิกัดทางภูมิศาสตร์บริเวณที่ท่านดำสำรวจ หากผู้สำรวจไม่สามารถระบุพิกัดทางภูมิศาสตร์ได้ให้วาดแผนที่อย่างคร่าวๆ เพื่อระบุตำแหน่งของแนวปะการังที่ท่านจะสำรวจ

นอกจากนั้นไกด์ดำน้ำของท่าน ยังสามารถช่วยท่านได้ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพิกัดของบริเวณที่ท่านจะดำ รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการสำรวจ

ชื่อของแนวปะการัง: ชื่อของบริเวณที่ท่านดำน้ำ

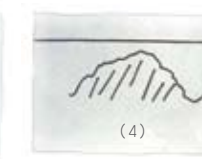
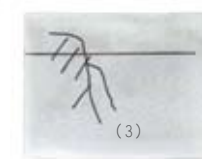
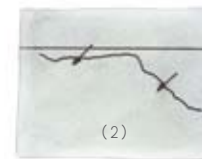
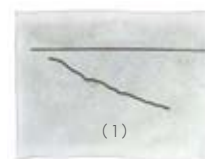
ทิศที่ตั้งของแนวปะการัง: แนวปะการังตั้งอยู่บนชายฝั่งทิศใด

ความกว้างของแนวปะการัง (เมตร): ระยะทางโดยประมาณอย่างคร่าวๆ วัดจากขอบชายฝั่งไปจนถึงขอบนอกที่สิ้นสุดแนวปะการัง

ระดับความลึกสูงสุดของแนวปะการัง (ความลึกที่แนวปะการังสิ้นสุด) และเวลาที่บันทึก: บัญชีดังกล่าวมีความสำคัญเนื่องจากระดับความลึกของแนวปะการังจะแปรผันไปตามเวลาและการเปลี่ยนแปลงของน้ำขึ้นน้ำลง

ความลึกเฉลี่ยของการดำน้ำ: ระดับความลึกเฉลี่ยในการดำน้ำแต่ละครั้งของผู้สำรวจ ข้อมูลนี้ระบุความลึกโดยประมาณของแนวปะการังที่ผู้สำรวจได้บันทึกข้อมูลไว้

ลักษณะของแนวปะการังบริเวณจุดดำน้ำ: แนวปะการังบริเวณนั้นมีลักษณะความลาดเอียงของพื้นเป็นแบบไหน

(1) พื้นที่มีความลาดเอียงเล็กน้อยจากชายฝั่งจนถึงสิ้นสุดแนวปะการัง (2) พื้นที่มีทั้งบริเวณที่เป็นพื้นราบและที่ลาดชัน (3) พื้นทีลาดชันมากหรือมีลักษณะเป็นหน้าผา (4) กองหินใต้น้ำ

ประเภทของแนวปะการัง: โปรดเลือกเพียงหนึ่งชนิด

แนวปะการังที่มีปะการังขึ้นอย่างหนาแน่น:

บริเวณที่มีปะการัง (ไม่ว่าเป็นหรือตาย) ขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น (อาจมีบริเวณที่เป็นพื้นทรายหรือเป็นหินปนอยู่เล็กน้อย)

แนวปะการังที่มีปะการังกระจาย
เป็นหย่อม: ปะการังอยู่กระจัด
กระจายเป็นหย่อมตามพื้นทราย
ปะการังขึ้นบนหินตามชายฝั่ง:
ปะการังเจริญเติบโต กระจายเป็น
หย่อมๆ อยู่บนโขดหิน

โซนของแนวปะการังที่ท่านสำรวจ: กรุณาเลือกเพียงโซนเดียว

- ☐ สำรวจเฉพาะบนโซนพื้นราบ ซึ่งเมื่อน้ำลงเต็มที่ อาจจะโผล่พื้นน้ำ หรือปริ่มน้ำ
- ☐ สำรวจเฉพาะบนโซนพื้นลาดชัน
- ☐ สำรวจทั้งบนโซนพื้นราบและพื้นลาดชัน
- ☐ สำรวจเฉพาะบนหน้าผาได้น้ำ
- ☐ สำรวจเฉพาะในพื้นที่ที่ไม่มีรูปแบบที่แน่นอนหรือเป็นกองหินได้น้ำ

ประมาณค่าปกคลุมพื้นที่: เป็นการประมาณความหนาแน่น (เป็น %) ของปะการังและสิ่งต่างๆ บนพื้นแนวปะการัง โดยในแต่ละช่วง 10 นาที ให้บันทึกข้อมูล ดังนี้ ถ้าหากท่านดำน้ำนาน 30 นาที ท่านจะได้ข้อมูล 3 ชุด ให้หาค่าเฉลี่ยของข้อมูล 3 ชุดนี้ ข้อมูลค่าปกคลุมพื้นที่ประเมินจากสิ่งต่างๆ ดังนี้

ปะการังแข็งมีชีวิต: ปะการังแข็งทุกประเภท

ซากปะการังตาย: เป็นซากที่ยังเห็นเป็นก้อนหรือกิ่งก้านยึดติดแน่นอยู่กับพื้น (หรืออาจเป็น กองเศษกิ่งปะการังที่ทับถมหนาแน่น)

เศษปะการังปะการังตายที่กระจายอยู่บนพื้นทราย: เศษซากปะการังที่แตกหักและกระจาย หลวมๆ อยู่บนพื้นทรายหรือพื้นทะเล

ปะการังอ่อน: สังเกตได้จากตัวปะการังอ่อน (โพลิป) มีขนาด 8 เส้น และมักโอนเอนตามแรง กระแสน้ำได้

กัลปังหา: มีลักษณะเป็นกิ่งแผ่ออกไปทางด้านข้างเหมือนพัด หรือเป็นเส้นสายคล้ายแส้

สาหร่ายทะเล: โดยทั่วไปมีสีเขียว ลักษณะเหมือนใบไม้หรือใบหญ้า สามารถโตได้เร็วกว่าปะการัง มาก จึงมักขึ้นปกคลุมบนแนวปะการังอย่างรวดเร็วและทำให้ปะการังตายได้

สิ่งมีชีวิตอื่นๆ: ดอกไม้ทะเล ดอกไม้ทะเลเล็ก หอยมือเสือ ฟองน้ำ และ พรุนทะเล สิ่งมีชีวิต เหล่านี้จะขึ้นบนซากปะการังหรือ บนพื้นหิน เป็นการแย่งที่ว่างซึ่ง เป็นที่ลงเกาะของตัวอ่อนปะการัง

พื้นทราย: พื้นที่ในแนวปะการังที่เป็นทราย

พื้นหิน: ไม่รวมถึงหินปูนซึ่งเกิดจากซากปะการังตาย แต่หมายถึงหินชนิดอื่น เช่น หินแกรนิต โดยอาจถูกเคลือบด้วยสาหร่ายหินปูน ซึ่งเป็นพื้นผิวที่เหมาะสมต่อการลงเกาะของ ตัวอ่อนของ ปะการัง

โปรดระลึกไว้ว่าผู้สำรวจสามารถใช้หนังสือคู่มือจำแนกสัตว์ทะเลจากผู้ประกอบการดำน้ำ หากท่านต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสัตว์ที่ท่านพบเห็น

ลักษณะของปะการังที่พบโดดเด่น: ให้บันทึกว่าปะการังที่พบโดดเด่น เป็นพวกที่มีรูปร่างแบบไหน ดังต่อไปนี้ (ไม่จำเป็นที่ท่านจะต้องพบปะการังทุกแบบในการดำแต่ละครั้ง)

- ☐ **แบบก้อน** – เป็นก้อนขนาดใหญ่หรือเล็กแตกต่างกันไป โครงสร้างแข็งแรงมาก
- ☐ **แบบกิ่งก้น** – เป็นแท่งหรือกิ่งสั้นและหนา
- ☐ **แบบกิ่งสั้นหรือกิ่งยาว** – มีลักษณะเหมือนนิ้วมือหรือเขากวาง
- ☐ **แบบโต๊ะ** – มีลักษณะเป็นกิ่งที่ประสานแผ่แบนออกในแนวระนาบ คล้ายโต๊ะ
- ☐ **แบบแผ่นใบไม้หรือแผ่นตั้ง** – เป็นแผ่นม้วนหรือแผ่ขึ้นจากฐานเดียวกัน คล้ายผักกาด
- ☐ **ปะการังเคลือบ** – มีลักษณะแผ่นบางเคลือบครอบคลุมไปตามพื้นผิวที่มันปกคลุมอยู่

- **ปะการังเห็ด** – มีลักษณะเป็นปะการังก้อนเตี้ยๆ ไม่ยึดติดกับพื้น มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางหลายเซนติเมตร และมักพบกระจายอยู่ทั่วไปตามพื้นของแนวปะการัง

สิ่งมีชีวิตที่เป็นดัชนีวัดความสมบูรณ์ของปะการัง

ระลึกไว้ว่าให้มองดูตามซอกหรือใต้หินและปะการัง เพื่อหาสัตว์ที่เกาะอยู่กับที่โดยวิธีการสำรวจโดยให้หาค่าเฉลี่ยของจำนวนปลาที่พบในพื้นที่ 10 x 10 ตารางเมตร โดยหารจำนวนปลาที่พบทั้งหมดด้วยจำนวนครั้งที่ทำการสำรวจ (เช่น 3 ครั้ง) ผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนปลาที่พบ โดยเลือกจาก ไม่พบเลย พบจำนวนน้อย ปานกลาง และจำนวนมาก

วิธีการสำรวจโดยใช้ระยะทางจำนวนปลาที่พบทั้งหมดตลอดระยะการดำน้ำ ผู้สำรวจจะต้องระบุระยะทางทั้งหมด หน่วยเมตร (โดยประมาณ) ที่ท่านได้ดำสำรวจ

หอยเม่นหนามดำ: สังเกตได้จากหนามที่ยาว มักพบบนพื้นทะเล และกัดกินสาหร่ายเป็นอาหาร หากมีจำนวนน้อย จะเป็นประโยชน์ต่อแนวปะการัง แต่หากมีจำนวนมาก แสดงว่ามีสาหร่ายและซากสิ่งมีชีวิตอยู่มากเกินไป

ดาวหนาม หรือ ดาวมงกุฎหนาม: มีสีม่วง น้ำเงิน น้ำตาลอ่อน เขียว และดำ เส้นผ่านศูนย์กลางมีความยาวอย่างน้อย 20 เซนติเมตร สามารถพบได้ทั่วไปตามแนวปะการัง ส่วนใหญ่พบมากบริเวณที่มีปะการังอยู่หนาแน่น เนื่องจากพวกมันกินโพลิปของปะการังเป็นอาหาร ดาวหนามจะออกหากินเวลากลางคืน ส่วนในเวลากลางวันมักซ่อนตัวอยู่ตามซอกหินหรือหลบอยู่ใต้ปะการัง โต๊ะ หนามของมันมีพิษ หากพบดาวหนามจำนวน 1 หรือ 2 ตัวในการสำรวจแต่ละครั้ง ถือว่าเป็นปกติ หากพบจำนวน 5 ตัวหรือมากกว่าต่อการดำหนึ่งครั้ง ถือเป็นผู้รบกวนเดือนในระยะเริ่มต้น หากพบจำนวน 10 ตัวหรือมากกว่า แสดงว่าอาจมีบางอย่างผิดปกติ กรุณาแจ้งสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน จังหวัดภูเก็ต หากพบจำนวน 30 ตัวหรือมากกว่า แสดงว่ามีการระบาดของรุนแรงของดาวหนาม โดยอีเมลล์รับแจ้งเหตุจระเข้ไปบริเวณด้านหลังของกระดานเขียนได้นำของผู้สำรวจ

ปลิงทะเล: พบได้หลากหลายสี เป็นผู้ทำความสะอาดให้แนวปะการังเนื่องจากพวกมันจะเก็บกินซากเน่าเปื่อยของสิ่งมีชีวิตบริเวณแนวปะการัง

ปลานกแก้ว: กัดกินอาหารอยู่ตามแนวปะการังมีความยาวเฉลี่ยประมาณ 20 เซนติเมตร สังเกตได้จากปากของมันที่มีลักษณะคล้ายจิ้งจอกปากของนกแก้ว พวกมันจะว่ายน้ำอยู่บนแนวปะการัง และคอยกัดกินอาหารที่อยู่บนแนวปะการัง เป็นปลาที่มีความสำคัญเนื่องจากมักกัดกินสาหร่ายบนแนวปะการัง เป็นการเปิดที่ว่างให้ตัวอ่อนของปะการังได้ลงเกาะ และควบคุมให้มีสาหร่ายอยู่ในปริมาณที่เหมาะสม แต่ปลานกแก้วบางชนิดอาจกินโพลิปของปะการังเป็นอาหาร

ปลานกแก้วหัวโหนก: หัวมีขนาดใหญ่และโหนกนูน พบได้ทุกบริเวณในแนวปะการัง มักกินหินและปะการังเป็นอาหาร

ปลากะรัง: พบทั่วไปบริเวณพื้นของแนวปะการังหรือบริเวณที่มันสามารถหาที่หลบซ่อนและรอดักเหยื่อ ปลากะรังเป็นนักล่าในแนวปะการัง มักล่าเหยื่อโดยการอำพรางตัวโดยพวกมันจะหลบซ่อนตัวอยู่ตามซอกหินหรือหลบใต้ต่างๆ ซึ่งหมายความว่าผู้สำรวจอาจมองเห็นพวกมันได้ยากให้พยายามมองหาตามใต้กิ่งหรือก้อนปะการัง พวกมันมักนอนอยู่โดยใช้ครีบอกยันพื้น ในสถานะที่ปลากะรังเป็นผู้ล่าเหยื่ออันดับต้นๆ ในแนวปะการัง พวกมันจึงมีหน้าที่กำจัดปลาอื่นที่ป่วยและอ่อนแอ เป็นการรักษาความสมบูรณ์โดยรวมของระบบนิเวศแนวปะการัง

ปลากะพง: ว่ายอยู่เป็นฝูงตามแนวปะการัง หัวมีลักษณะลาดลง มักถูกจับกินเป็นอาหาร จึงมีความเสี่ยงที่จะถูกจับในจำนวนที่มากเกินไป

ปลาผีเสื้อ: ส่วนใหญ่มักพบเป็นคู่ๆ โดยทั่วไปมีรูปร่างแบนเป็นแผ่น ว่ายอยู่ตามแนวปะการังและกัดกินอาหารหลายชนิดบนปะการัง ทำให้เกิดที่ว่างสำหรับเป็นที่ลงเกาะของตัวอ่อนปะการังหรือสัตว์อื่น

ปลานกขุนทองหัวโหนก: พบได้ไม่บ่อยนัก มักถูกจับเนื่องจากคนนิยมบริโภคปากของมัน

กุ้งมังกรสีฟ้า: คนนิยมรับประทานกุ้งชนิดนี้ กุ้งมังกรเหล่านี้มักอาศัยอยู่ตามซอกหินหรือซอกแนวปะการัง จะออกมาบ้างเป็นครั้งคราวในเวลากลางคืนเพื่อหาอาหาร เช่น ทากทะเล หอย ปู หอยเม่น หรือซากสัตว์ บางครั้งพวกมันจะอพยพเป็นแถวยาวบนพื้นทะเล เป็นดัชนีชี้วัดการจับปลาเกินขนาด

ในช่วงตลอดการดำสำรวจ ท่านให้คะแนนสิ่งเหล่านี้อย่างไร

ความสวยงามของแนวปะการัง

จากความคิดเห็นของผู้สำรวจ ท่านคิดว่าแนวปะการังที่ท่านดำสำรวจอยู่นั้น สวยงามมาก ค่อนข้างสวยงาม สวยงามปานกลาง ไม่ค่อยสวยงาม หรือไม่สวยงามเลย

ความหลากหลายของชนิดของปะการังแข็ง

จากความคิดเห็นของผู้สำรวจต่อความหลากหลายของลักษณะและจำนวนชนิดของปะการัง ว่ามีความหลากหลายมาก ค่อนข้างหลากหลาย หลากหลายปานกลาง ไม่ค่อยหลากหลาย และไม่หลากหลายเลย

จำนวนปลาในแนวปะการัง

ผู้สำรวจคิดว่าปลาที่ท่านพบในแนวปะการังนั้นมีจำนวนมาก ค่อนข้างมาก ปานกลาง ค่อนข้างน้อย หรือน้อยมาก

ความหลากหลายของปลาในแนวปะการัง

ความคิดเห็นของผู้สำรวจว่าปลาที่พบในแนวปะการังมีความหลากหลายของชนิดปลามากน้อยต่างกัน หลากหลายปานกลาง หรือมีความหลากหลายต่ำ

ความเสียหายของแนวปะการัง – ตลอดการดำสำรวจ ท่านพบเห็นความเสียหายหรือร่องรอยของความเสียหายที่เกิดกับแนวปะการัง ซึ่งอาจเนื่องมาจากกิจกรรมเหล่านี้หรือไม่

อุปกรณ์ประมง: อวน เบ็ด หรือ ลอบ ติดหรือพันอยู่บน หรืออยู่รอบแนวปะการัง

การใช้ฉมวกแทงปลา: ผู้สำรวจพบเห็นการจับปลาแบบนี้หรือไม่

การใช้ระเบิดจับปลา: ผู้สำรวจได้ยินเสียงระเบิดระหว่างการสำรวจหรือพบเห็นผลกระทบที่เกิดจากการใช้ระเบิดจับปลาหรือไม่ หรือสภาพความเสียหายของแนวปะการังดูเหมือนเกิดจากการระเบิดปลาหรือไม่

การดำน้ำอย่างขาดความระมัดระวัง: ดินกบหรืออุปกรณ์ดำน้ำกระแทกถูกปะการัง หรือมีการเตะให้ตะกอนฟุ้งบนปะการัง

การเก็บเปลือกหอย: พบเห็นคนเก็บเปลือกหอย

เหยียบบนหรือเกาะบนปะการัง: พบเห็นคนเหยียบบนปะการัง หรือเกาะบนปะการังระหว่างที่ดำผิวน้ำหรือดำน้ำลึก

คราบน้ำมัน: สังเกตเห็นเป็นแผ่นฟิล์มบางๆ บนผิวน้ำ

ทอดสมอเรือบนปะการัง: มีการทอดสมอบนปะการังหรือลากสมอผ่านแนวปะการัง

ตะกอน: ตะกอนถูกเตะหรือกวาดให้ฟุ้งบนแนวปะการัง หรือตะกอนที่เกิดจากกิจกรรมบนชายฝั่ง

น้ำเสีย: น้ำเสียถูกปล่อยออกสู่ทะเลจากเรือหรือจากชายฝั่งใกล้ๆ แนวปะการัง

ผู้สำรวจพบเห็นสิ่งเหล่านี้หรือไม่ ตลอดระยะเวลาการดำน้ำ

ปะการังฟอกขาว: ปะการังเปลี่ยนเป็นสีขาวหรือสีซีดจางมาก หรือมีสีเหลืองอ่อนซีดๆ (ยังมีโพลิปอยู่)

สาหร่ายทะเลขึ้นปกคลุมทับบนแนวปะการัง: โดยเฉพาะสาหร่ายที่เป็นใบ ทั้งสาหร่ายสีเขียวและสีน้ำตาล

ปะการังตายที่ยังมีโครงสร้างแข็งแรงอยู่: ปะการังที่ตายแล้ว แต่โครงสร้างแข็งของปะการังยังมีสภาพสมบูรณ์ ไม่ถูกหักทำลาย

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม: กรุณาใช้ส่วนนี้ในการเพิ่มเติมข้อมูลอื่นๆ เช่น การพบเห็นสิ่งมีชีวิตที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ หรือพบเห็นดาวมงกุฎหนามเป็นจำนวนมากผิดปกติเป็นต้น รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่ผู้สำรวจไม่แน่ใจว่าอาจมีความเกี่ยวข้องหรือไม่

โปรดส่งข้อมูลออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ <http://www.greenfins-thailand.org> หรือ กรุณาส่งถึงคุณนิพนธ์ พงศ์สุวรรณ สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน กลุ่มชีววิทยาและนิเวศวิทยาทางทะเล ตูบ.ณ. 60 อ. เมือง จ. ภูเก็ต หรือ อีเมลถึง nph1959@gmail.com, info@greenfins-thailand.org

5

ให้อาหารปลา กับ 4 ท่า(ร้าย)

แม้ว่าการให้อาหารปลาดูเหมือนจะเป็นการสร้างความปลอดภัยให้แก่สัตว์น้ำ และยังคงเหมือนว่าจะเป็นประโยชน์ช่วยให้ปลาได้มีอาหารกินอย่างสะดวกสบาย รวมทั้งยังเป็นการเชื่อว่าเป็นประสบการณ์ครั้งหนึ่งในชีวิตของนักท่องเที่ยวอีกด้วย แต่ที่จริงแล้วการให้อาหารปลานั้นกลับส่งผลเสียในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่ผลเสียต่อตัวนักท่องเที่ยวเอง ต่อปลาที่เราให้อาหาร และต่อระบบนิเวศโดยรวม การให้อาหารปลากับ 4 ทำ(ร้าย) จะอธิบายว่าเพราะอะไรเราจึงไม่ควรให้อาหารปลา หรือไม่ควรทิ้งเศษอาหารเหลือและเศษขยะลงในทะเล

1. ทำลายกระบวนการทางธรรมชาติของระบบนิเวศ

เมื่อเวลาผ่านไป การให้อาหารปลาจะทำให้ปลาเหล่านั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยพวกมันจะเรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงกับนักท่องเที่ยวและเรือเข้ากับความหิวของพวกมัน โดยปกติแล้วสิ่งมีชีวิตในทะเลเหล่านี้จะรักษาสมดุลในความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศและพฤติกรรมของพวกมัน การให้อาหารปลาเป็นการผลักดันให้สัตว์เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากที่โดยปกติแล้วจะมีความระมัดระวังและไม่เข้าใกล้มนุษย์ กลับมาเข้าหาและมีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์ ซึ่งส่งผลให้เกิดอันตรายต่อสัตว์เหล่านั้น การทำลายระบบที่มีความซับซ้อนและมีลักษณะเฉพาะตัวเช่นนี้ ก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบเป็นอย่างมาก

2. ทำร้ายสุขภาพปลา

เมื่อให้อาหารปลา ปลาจะหยุดพฤติกรรมการหาอาหารกินตามธรรมชาติของมัน ซึ่งมีความสำคัญในการที่ปลาจะได้รับสารอาหารที่เหมาะสมตามธรรมชาติในการดำรงชีวิต เมื่อเวลาผ่านไปปลาที่ได้รับอาหารจากนักดำน้ำจะเกิดภาวะขาดสารอาหารและเกิดความเครียด ซึ่งส่งผลให้พวกมันตายในที่สุด

3. ทำอันตรายต่อมนุษย์

การจุ่มและกัดผู้ให้อาหารปลาและผู้อื่น เป็นข่าวที่เราได้ยินกันมากขึ้นทุกวัน เนื่องจากสัตว์ทะเลเกิดความเข้าใจผิดคิดว่ากิริยาบางอย่างของนักดำน้ำเป็นการยื่นอาหารให้พวกมันกิน หรืออาจทำให้สัตว์ทะเลปราศจากความตื่นกลัวต่อนักดำน้ำ ดังกรณีตัวอย่างที่มีปลาไหลมอเรย์ที่ลีมัลัน ซึ่งเคยชินจากการที่นักดำน้ำนำไส้กรอกมาเป็นอาหาร จนกระทั่งวันหนึ่ง มันเกิดเข้าใจผิดคิดว่านิ้วของนักดำน้ำเป็นไส้กรอก มันจึงจับนิ้วของนักดำน้ำคนนั้นเข้าไปทั้งนิ้ว

4. เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม

สัตว์ทะเลที่ถูกให้อาหารบางชนิด เช่น ปลากระพง และฉลามขนาดเล็ก เป็นผู้ล่าอันดับต้นๆ ในห่วงโซ่อาหาร การล่าเหยื่อของมันถือเป็นบทบาทสำคัญในการรักษาสมดุลของสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ ทั้งในแนวปะการังและในแหล่งอาศัยอื่นๆ ในทะเล การให้อาหารแก่นักล่าเหล่านี้ เป็นการทำลายกระบวนการรักษาสมดุลตามธรรมชาตินั้น มีหลักฐานต่างๆ มากมาย ยืนยันว่า ปัจจุบันในประเทศไทย การให้อาหารสัตว์ทะเลส่งผลให้เกิดการเพิ่มจำนวนอย่างผิดปกติของดาวมงกุฎหนามซึ่งกินปะการังเป็นอาหาร ยกตัวอย่างเช่น ปลาสลิดหินบั้งกินใช้ช่องดาวทะเลเป็นอาหาร ปลาหัวกินดาวมงกุฎหนามทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยเป็นอาหาร แม้กระทั่งปลานกแก้วซึ่งกินสาหร่ายเป็นอาหาร ยังอาจเผลอกินตัวอ่อนของดาวมงกุฎหนามเข้าไปด้วยในขณะที่กำลังกินสาหร่าย ดังนั้น การให้อาหารปลาเหล่านี้ เป็นการเพิ่มอัตราการรอดตายของตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของดาวมงกุฎหนาม ซึ่งนำไปสู่การที่ปะการังถูกทำลายมากขึ้นไปอีก

กรีนพีซขอเรียกร้องให้นักท่องเที่ยว นักดำน้ำ และลูกเรือทุกคน หยุดการให้อาหารปลาในทุกๆ ที่ และโปรดทิ้งอาหารที่ทานกินเหลือลงในถังขยะที่อยู่บนเรือ ขยะเหล่านั้นควรนำไปทิ้งบนฝั่งอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเลก็ไม่อนุญาตให้เลี้ยงอาหารปลา

6 การถ่ายภาพใต้น้ำ

แนวปะการังทั่วโลกกำลังเสื่อมโทรมลงเนื่องจากปัญหาอุกคูกความจากหลายสาเหตุ การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหนึ่ง จุดประสงค์ของข้อแนะนำในการถ่ายภาพใต้น้ำนี้เพื่อที่จะลดผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตในทะเลขณะดำน้ำ อุปกรณ์บันทึกภาพใต้น้ำมีผลต่อการลอยตัวและการเคลื่อนไหว นักดำน้ำจึงต้องมีทักษะในการถ่ายรูปและถ่ายวิดีโอใต้น้ำ อย่างไรก็ตามการถ่ายภาพใต้น้ำก็จำเป็นต้องมีมัดดีในการดำน้ำ และอย่าลืมคติที่ว่า “ปลอดภัยไว้ก่อน” ในการดำน้ำเสมอ

ควรทำ ฝึกการควบคุมการลอยตัวและทักษะในการถ่ายภาพใต้น้ำก่อนดำน้ำในบริเวณที่มีสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลที่เปราะบาง ระวังอย่างสร้างความเครียดหรือผลกระทบแก่สิ่งมีชีวิตต่างๆ ในทะเล นักถ่ายภาพใต้น้ำต้องมีทักษะและเทคนิคในการลอยตัวอย่างดีเยี่ยมเพื่อหลีกเลี่ยงการสร้างความเสียหายกับสิ่งมีชีวิตใต้ทะเล

ควรทำ เก็บอุปกรณ์ต่างๆ ที่ยื่นออกมา เช่น มาตรวัด และสายอุปกรณ์หายใจสำรอง เพื่อไม่ให้เกยวนปะการัง ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหาย

ควรทำ ประเมินสถานการณ์ก่อนเข้าถึงที่หมายที่ต้องการถ่ายภาพ เตรียมตัวเอง อย่าเข้าใกล้ปะการังหรือสัตว์มากเกินไป ควบคุมกล้องไม่ให้สัมผัสปะการังและสัตว์ต่างๆ

ควรทำ ฝึกการดำน้ำถอยหลังอย่างช้าๆ เพื่อควบคุมการเคลื่อนที่ถอยหลังโดยไม่สร้างความเสียหายแก่ปะการัง

ควรทำ หากจำเป็นต้องเกาะหรือจับเพื่อการทรงตัวหรือถอยออกมาจากแนวปะการัง ให้ใช้นิ้วเดียวค้ำค้ำหลักหินหรือปะการังส่วนที่ตายแล้ว

ควรทำ การตีฟินส์ช้าๆ เบาๆ และใส่ลมเข้าปี่ซีให้ลอยตัวพอดีขณะดำน้ำใกล้พื้นทราย ทำให้ตะกอนไม่ฟุ้งกระจาย และทำให้การควบคุมลอยตัวได้ดีขึ้น

ควรทำ เคารพสิทธิของสิ่งมีชีวิตอื่น ควบคุมระยะห่างและถอยออกทันที หากสัตว์นั้นเกิดความเครียด

ควรทำ ให้ทรงตัวอยู่นิ่งๆ และอดทนรอเพื่อให้สัตว์ที่ต้องการจะถ่ายรูปไม่เกิดความเครียด จะทำให้ภาพที่ได้ออกมาดีภายในภาพเดียวก็ได้

ต้องห้าม อย่าสัมผัส กลั่นแกล้ง หรือกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่สร้างความเครียด หรือก่อกวนให้สัตว์ต้องป้องกันตัวเอง เพียงเพื่อการถ่ายภาพ

ต้องห้าม อย่ารุกร้าเข้าไปในบริเวณที่สัตว์อาศัยอยู่ การเข้าไปใกล้เกินไปจะทำให้สัตว์หนีออกจากพื้นที่ด้วยความตกใจ หากสังเกตเห็นว่าสัตว์มีพฤติกรรมที่ปรากฏความเครียดออกมาให้ย้ายไปถ่ายจุดอื่นทันที

ต้องห้าม อย่าสัมผัสหรือค้ำปะการังเพื่อพยุงตัวให้หยุดหรือเคลื่อนย้าย ทำลายปะการังเพียงเพื่อที่จะจัดฉากถ่ายรูปสัตว์หรือสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลที่ต้องการ

ต้องห้าม อย่าถ่ายรูปสัตว์ตัวใดตัวหนึ่งซ้ำหลายครั้ง หรือถ่ายรูปสัตว์ตัวเดียวกันหลายคน (อย่างเช่น การถ่ายภาพม้าน้ำ) การใช้แสงไฟส่องไปยังสัตว์ จะทำให้สัตว์เกิดความตื่นกลัวและทำลายจอร์รับแสงในดวงตาของเขาอีกด้วย ไม่ควรใช้แฟลชกับชนิดสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ หรือหายาก

ต้องห้าม อย่าใช้อุปกรณ์เช่นพ้อยเตอร์ คู้ย เชือก สิ่งมีชีวิตในทะเลเพื่อให้ได้ภาพที่สวยงาม

ต้องห้าม อย่าใช้แสงส่องไปที่สัตว์โดยตรงเมื่อดำน้ำในเวลากลางคืน เนื่องจากจะไปรบกวน ทำให้สัตว์นั้นสับสนและมึนงง จนว่ายหนีไปชนปะการังที่อยู่บริเวณรอบๆ ทำให้เกิดบาดเจ็บได้

7

การเก็บขยะใต้น้ำ

แนวปะการังในประเทศไทยกำลังเจอปัญหาคุกคามอย่างหนักจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ ขยะทะเลก็เป็นสาเหตุสำคัญ หนึ่งในวิธีการที่เราจะสามารถลดปัญหานี้ได้คือการช่วยกันเก็บขยะใต้น้ำ แนวปะการังมีความบอบบางมาก ฉะนั้นการเก็บขยะจึงควรทำด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ ข้อเสนอแนะการเก็บขยะใต้น้ำจัดทำขึ้น ให้นักดำน้ำใช้เป็นแนวทางในการเก็บขยะเพื่อหลีกเลี่ยงการทำลายแนวปะการัง

I เตรียมตัวให้พร้อมก่อน...เก็บขยะ

คุณต้อง..!

- ✘ ได้รับการรับรองดำน้ำขั้นพื้นฐาน (Open water) และดำน้ำมาแล้วไม่ต่ำกว่า 50 ไดฟ์
- ✘ มีสุขภาพแข็งแรง
- ✘ ทำงานเป็นทีม และเคารพกฎ กติกา

อุปกรณ์สำคัญ...เตรียมให้พร้อม

ต้องมี

- ✘ กรรไกร หรือมีดตัดเตอร์ (สำหรับตัดอวน)
- ✘ Safety Sausage
- ✘ ถุงมือเพื่อป้องกันขยจะมีคม
- ✘ ถุงตาข่ายใส่ขยะ
- ✘ ถุงพลาสติก (สำหรับทำเป็น lift bag อย่างง่ายๆ)
- ✘ เชือก
- ✘ ทุ่นบอกจุดดำน้ำ

ควรมี

- ✘ เสื่อ
- ✘ ตะขอเกี่ยว
- ✘ อุปกรณ์เขย่าเรียกใต้น้ำ
- ✘ เข็มทิศ
- ✘ เรือสำหรับนักดำน้ำ และขนย้ายขยะ
- ✘ อุปกรณ์ปฐมพยาบาล...กรณีเกิดอุบัติเหตุ

สำรวจและวางแผน

- ✘ หาข้อมูลสถานที่ดำน้ำเก็บขยะ (สภาพอากาศ สภาพพื้นที่ เวลาน้ำขึ้น-ลง แผนกิจกรรม)
- ✘ สำรวจประเภทและชนิดขยะ ควรสอบถามข้อมูลจากนักดำน้ำท้องถิ่น
- ✘ แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ
- ✘ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชนในท้องถิ่น
- ✘ ค่าใช้จ่าย
- ✘ ลองสมมุติถึงเหตุการณ์ที่น่าจะเกิด.... แล้วลองหาทางแก้ไข

คุยแผนงานก่อนลงน้ำ

- ✘ สภาพพื้นที่ใต้น้ำ
- ✘ ขั้นตอนเก็บขยะ
- ✘ แบ่งหน้าที่แต่ละทีม

- เตรียมพร้อมเรื่องความปลอดภัย
- ทำความเข้าใจสัญญาณมือ
- วางแผนระดับความลึก และเวลาดำน้ำ
- เทคนิคเก็บขยะได้น้ำ
- การขนย้ายขยะ

II ถึงเวลาลงน้ำเก็บขยะแล้ว...

ความปลอดภัย

- ตรวจสอบสภาพอากาศและทะเลว่าเหมาะกับการดำน้ำหรือไม่
- จัดระบบการรักษาความปลอดภัย เพื่อป้องกันและช่วยเหลือนักดำน้ำเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน
- ดำน้ำกับคู่มือตลอดเวลา
- อย่าลืมทำ Safety stop เพื่อป้องกันการเกิด Decompression Sickness
- ตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ดำน้ำของตัวเองและคู่มือที่ดีก่อนและหลังดำน้ำ

ทีมงานบนเรือ

- เตรียมเรือสำหรับขนขยะและใส่ขยะ
- เตรียมอุปกรณ์ยกขยะที่มีน้ำหนักมาก
- ตรวจสอบหาสิ่งมีชีวิตที่ปนมากับขยะ ...แล้วส่งพวกเค้ากลับบ้าน
- ทำความเข้าใจเรื่องการสื่อสารกับทีมดำน้ำ
- พกพาอุปกรณ์สื่อสารที่จำเป็น อย่างเช่น นกหวีด เครื่องขยายเสียง กล้องส่องทางไกล เพื่อสื่อสารกับทีมดำน้ำ
- เตรียมอุปกรณ์ขนและเก็บขยะ

ทีมดำน้ำ

- อย่าลืมอุปกรณ์สำคัญที่ต้องมี อย่างเช่น ทุงบาซายใส่ขยะ ทุงพลาสติก
- ทำงานร่วมกับคนในกลุ่มและคู่มือตลอดเวลา
- ปฏิบัติตามแผนการดำน้ำอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเวลาและระดับความลึก
- เลือกทำงานในที่น้ำลึกก่อน แล้วค่อยๆ เลื่อนมาทำในที่ตื้นในตอนท้ายของการดำน้ำ
- ใช้ lift bag หรือ อัดอากาศใส่ทุงพลาสติก เพื่อยกขยะขึ้นจากได้น้ำ

กฎการดำน้ำ

- อย่ารีบเร่ง ให้ระมัดระวังที่สุด
- ขณะเก็บขยะให้ร่างกายอยู่ในแนวนอน ศีรษะตั้งลงต่ำกว่า เพื่อป้องกันการเตะปะการัง
- ปรับการลอยตัวให้อยู่ในภาวะสมดุล เมื่อขยะมีน้ำหนักมากขึ้น
- ตรวจสอบอุปกรณ์ของตัวเองตลอดเวลาเพื่อไม่ให้ประหรือเกี่ยวปะการัง
- ควรแบ่งหน้าที่กับคู่มือให้คนหนึ่งเก็บขยะ อีกคนถือทุงบาซายใส่ขยะ
- ขยะประเภทแก้ว ของมีคม และตะขอลงใส่ในส่วนของขยะที่คมเพื่อความปลอดภัย
- การเคลื่อนย้ายขยะที่มีน้ำหนักมากๆ อย่างเช่น ยางรถยนต์ แบตเตอรี่รถยนต์ ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังให้มากที่สุด

วิธีแกะพลาสติก อวน สายเบ็ด

- ควรใช้อุปกรณ์พวกมีดคัตเตอร์หรือกรรไกร ซึ่งทำงานได้ดีกว่ามีดดำน้ำ
- อย่าพยายามดึงอวน ตาข่าย หรือสายเบ็ดให้ค่อยๆ ใช้กรรไกรหรือมีดคัตเตอร์ตัด
- ม้วนอวน ตาข่าย หรือสายเบ็ดเพื่อให้เก็บและตัดได้สะดวก
- อาจใช้ถุงพลาสติกผูกติดขยะประเภทอวน แล้วอัดลม เพื่อยกอวนขึ้น จะได้ไม่พันกับปะการัง

เก็บ....ไม่เก็บ!! ปล่อยทิ้งไว้ตามธรรมชาติ..... ถ้าขยะชิ้นนั้นกลายเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างปะการัง หรือสัตว์น้ำแล้ว (กล่าวคือ ขยะนั้นมีปะการังขึ้นคลุมทับแล้ว การรื้อออกจะทำให้เกิดความเสียหายเพิ่มขึ้น)

ตรวจสอบหน้ากลับมา

- ตรวจสอบว่าไม่มีสิ่งมีชีวิตปะปนอยู่
- สำหรับขยะพวกกระป๋อง ตรวจสอบให้แน่ใจว่าไม่มีสัตว์หลบซ่อนอยู่
- เวลาเททรายหรือกรวดออกให้เตี้ยๆ ตีตื้นทราย

ไม่เก็บกลับมา

- อะไรก็ตามที่สิ่งมีชีวิตใช้เป็นบ้านหรือยึดเกาะอยู่
- อะไรก็ตามที่อาจมีอันตรายเช่นถังแก๊ส
- ของที่มีน้ำหนักมาก ... ห้ามใช้การปรับ BCD เพื่อยกของหนัก
- ถึงเหล็กหรือถังที่บรรจุสารพิษ

III ขึ้นจากน้ำ...มาแยกขยะ

แยกขยะออกเป็น 6 ประเภท เพื่อนำกลับมาใช้อีก... ใช้ใหม่...ป้องกันสารพิษปนเปื้อน... และฝังกลบอย่างถูกวิธี

- พลาสติก โฟม
- แก้ว กระเบื้อง
- ผ้า กระดาษ
- เครื่องมือประมง
- ไม้จากการก่อสร้าง
- ขยะมีพิษ

ขนย้ายขยะ

- อย่างองขยะทิ้งไว้บนชายหาด
- หาตัวแทนรับซื้อขยะ หรือหน่วยงานที่นำขยะไปรีไซเคิล
- ประสานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องขยะมีพิษ
- ขยะขยะที่ไม่สามารถรีไซเคิล และไม่มีพิษไปรวมที่หลุมฝังกลบขยะ

จัดบันทึกข้อมูลขยะ

- จัดข้อมูลลงในแบบฟอร์ม ซึ่งท่านสามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์ของเรา
- ข้อมูลที่รวบรวมได้จะนำไปวิเคราะห์ หาสาเหตุที่มา เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ
- ส่งข้อมูลไปที่ ThailandCoastalCleanup@gmail.com

วิเคราะห์ข้อมูลขยะเบื้องต้น

8

กฎหมายและข้อบังคับ

สัตว์ทะเลชนิดไหนที่ได้รับความคุ้มครอง?

1 ปะการังทุกชนิดและกัลปังหา

ไม่ว่าจะเป็นแบบมีชีวิตหรือตายแล้ว จัดเป็นชนิดพันธุ์สัตว์ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายของกรมประมง ห้ามไม่ให้ผู้ใดเก็บปะการังหรือกัลปังหาเป็นสมบัติในครอบครองส่วนบุคคล นอกจากนี้จะได้รับการจดทะเบียนก่อนเดือนเมษายน พ.ศ. 2538 ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 4 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

ดังนั้นโปรดระลึกไว้เสมอว่า การทอดสมอบนแนวปะการัง หรือการกระทำการอื่นซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อปะการัง อาจทำให้คุณต้องรับโทษจำคุก 4 ปี หรือระวางโทษปรับ 40,000 บาท หรือทั้งจำคุกและถูกปรับ

2 ปลา

ห้ามไม่ให้มีการจับปลาสวยงามเป็นจำนวน 400 ชนิดพันธุ์ในเขตคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (สำหรับภูเก็ตและเกาะพีพี คือภายในระยะ 3 กิโลเมตรจากชายฝั่ง)

ปลานกขุนทองหัวโนนก (*Cheilinus undulates*) จัดเป็นสัตว์ที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ในบัญชีที่ 2 ของอนุสัญญาไซเตส (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับอนุสัญญาไซเตสด้านล่างนี้)

นอกจากนั้น สัตว์ทะเลชนิดอื่นที่เป็นอาหารของมนุษย์ เช่น ปลาเก๋า กุ้งมังกร และปลิงทะเล ถูกจับมากเกินไป จำนวนประชากรลดลงอย่างมากจนน่าเป็นห่วงในหลายพื้นที่

3 เต่า

เต่ากระ และกระดองเต่ากระ ได้รับความคุ้มครองภายใต้บัญชีที่ 1 ของอนุสัญญาไซเตส ห้ามนำเข้าและส่งออก

เต่าทะเลมีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากการซื้อขายเต่าทะเลโดยเฉพาะเต่ากระ ถูกจับเพื่อนำกระดองมาทำเป็นเครื่องประดับ เช่น กำไล และ หวี นอกจากนี้ชายหาดถูกทำลายเพื่อการพัฒนาที่ดินทำให้แหล่งพักไข่ถูกรบกวนหรือสูญเสียไป และยังพบเสมอว่าเต่าทะเลติดกับเครื่องมือประมง รวมทั้งเต่าได้รับอันตรายจากการกินขยะในทะเล

เต่าทะเลทุกชนิดได้รับการคุ้มครองทั้งภายใต้กฎหมายไทยและกฎหมายสากล เป็นการผิดกฎหมายหากมีการซื้อเต่าทะเลในประเทศไทย ผิดกฎหมายหากมีการนำผลิตภัณฑ์จากเต่าทะเลออกนอกประเทศ ในหลายประเทศก็เป็นการกระทำผิดกฎหมายหากนำผลิตภัณฑ์ที่ทำจากกระดองเต่าเข้ามาในประเทศ

4 การซื้อขายสัตว์น้ำ ชากของสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากชากของสัตว์น้ำ

นักท่องเที่ยวมักคิดว่าเปลือกหอยที่ถูกคลื่นซัดมาบนชายหาดมีความสวยงาม แต่ท่านทราบหรือไม่ว่าเปลือกหอยเหล่านั้นมีบทบาทสำคัญต่อระบบนิเวศทางทะเลหลายประการ เช่น เมื่อเปลือกหอยเหล่านั้นแตกหัก ย่อยสลาย มันจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของหาดทรายที่พวกเราชื่นชอบ เป็นที่อยู่อาศัยของปูเสฉวนในขณะที่มันเจริญเติบโต

เป็นการผิดกฎหมายหากมีการนำเปลือกหอยบางชนิดออกไปนอกประเทศ และนำเข้าไปในประเทศของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

เปลือกหอยที่มีขายทั่วไปเป็นของสะสม มักจะถูกเก็บในขณะที่หอยเหล่านั้นยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจำนวนประชากรของสิ่งมีชีวิตเหล่านั้น การเก็บเปลือกหอยยังเป็นการทำลายแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ทะเลอื่น เนื่องจากผู้เก็บมักพลิกก้อนหินและปะการังขึ้นมาเพื่อค้นหาหอยเหล่านั้น เปลือกหอยเหล่านี้อาจจะดูสวยงามในบ้านท่าน แต่ก็ไม่ใช่สวยเท่ากับมันอยู่ในสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ การเอาเปลือกหอยออกจากสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติทำให้ระบบห่วงโซ่อาหารเสียความสมดุล

หอยและเปลือกหอยชนิดใดที่ได้รับความคุ้มครอง?

หอยสังข์แตร (*Charonia spp.*) กำหนดให้เป็นสัตว์หายากโดยองค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ

หอยมือเสือ (*Tridacna spp.*) ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ตามบัญชีที่ 2 ของอนุสัญญาไซเตส

เป็นการผิดกฎหมาย หากมีการครอบครอง ซื้อหรือนำหอยสังข์แตร และหอยมือเสือออกนอกประเทศ (การครอบครอง สามารถกระทำได้ หากมีการลงทะเบียนกับกรมประมงภายในเดือนเมษายน 2538)

5 ฉลามและซุหนุฉลาม

ฉลามโดยส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย รวมทั้งไม่มีกฎหมายควบคุมไม่ได้รับประทานซุหนุฉลามหรือสเด็กเนื้อฉลาม อย่างไรก็ตาม ทั่วโลกตระหนักถึงความทารุณในการล่าฉลามและการกระทำที่สิ้นเปลือง ฉลามทั้งหมดตัวเพียงเพื่อต้องการครีบของมันโดยเฉพาะฉลามวาฬ

ฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย จัดอยู่ในบัญชีที่ 2 ของอนุสัญญาไซเตส

ฉลามวาฬมีจำนวนลดลงอย่างมาก เนื่องจากถูกล่าเพื่อการค้าเนื้อและครีบ ฉลามเป็นผู้นำชั้นสูงสุดของห่วงโซ่อาหาร ดังนั้น มันจึงมักมีการสะสมสารปรอทในปริมาณที่สูง ซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยเฉพาะต่อเด็กและสตรีมีครรภ์

6 สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในทะเล

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในทะเลทุกชนิด ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ตามชนิดพันธุ์ในบัญชีที่ 2 หรือ 1 ของอนุสัญญาไซเตส

7 ม้าน้ำ

ม้าน้ำ (*Hippocampus spp.*) ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ตามชนิดพันธุ์ในบัญชีที่ 2

คุณอาจพบเห็นการขายซากม้าน้ำเพื่อนำมาทำของที่ระลึกเช่นพวงกุญแจ หรือที่ทับกระดาษ การซื้อผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นการกระทำผิดกฎหมาย ในแต่ละปีมีการซื้อขายม้าน้ำเป็นจำนวนมากเพื่อใช้เป็นยาพื้นบ้าน ตามความเชื่อของชาวจีน

อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ หรือ อนุสัญญาไซเตส

เป็นข้อตกลงของรัฐบาลระหว่างประเทศ ในการร่วมมือกันควบคุมหรือไม่ให้มีการค้าพืชหรือสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากพืชหรือสัตว์ป่าระหว่างประเทศ ซึ่งส่งผลคุกคามต่อจำนวนหรือการดำรงอยู่ของชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ป่าเหล่านั้น

บัญชีที่ 1 ได้กำหนดชนิดพันธุ์ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ ห้ามทำการค้าโดยเด็ดขาด ยกเว้นในบางกรณีพิเศษเท่านั้น

บัญชีที่ 2 ได้กำหนดชนิดพันธุ์ที่มีแนวโน้มใกล้จะสูญพันธุ์ อนุญาตให้ค้าขายได้แต่ต้องมีการควบคุม ไม่ให้เสียหายหรือทำให้จำนวนประชากรลดปริมาณลงอย่างรวดเร็วจนใกล้จะสูญพันธุ์ ทั้งนี้ประเทศที่จะส่งออกจะต้องควบคุมไม่ให้กระทบกระเทือนต่อการดำรงอยู่ของชนิดพันธุ์นั้น ๆ ในธรรมชาติ

บัญชีที่ 3 เป็นชนิดพันธุ์ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายของประเทศใดประเทศหนึ่ง ซึ่งในการนำเข้าจะต้องมีหนังสือรับรองการส่งออกจากประเทศถิ่นกำเนิด

(คัดย่อบางส่วนจาก) **พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔**

หมวด 3 การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ และหมวด 5 บทกำหนดโทษ

มาตรา 16 ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใด

(3) นำสัตว์ออกไป หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายแก่สัตว์

บทกำหนดโทษ มาตรา 24 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา 26 ผู้ใดฝ่าฝืน ถ้าปรากฏว่าสัตว์หรือทรัพย์สินที่เก็บหาหรือนำออกมีราคาเพียงเล็กน้อย หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นมีเพียงเล็กน้อย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

(4) ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวด หรือทราย
บทกำหนดโทษ มาตรา 24 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา 26 ผู้ใดฝ่าฝืน ถ้าปรากฏว่าสัตว์หรือทรัพย์สินที่เก็บหาหรือนำออกมีราคาเพียงเล็กน้อย หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นมีเพียงเล็กน้อย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

(15) นำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์หรืออาวุธใดๆ เข้าไปเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตนั้นกำหนดไว้
บทกำหนดโทษ มาตรา 27 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

(18) ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่างๆ ในที่ที่ไม่ได้จัดไว้เพื่อการนั้น

บทกำหนดโทษ มาตรา 27 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

(คัดย่อบางส่วนจาก) **พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535**

หมวด 3

การล่า การเพาะพันธุ์ การครอบครอง และการค้าซึ่งสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า

มาตรา 16 ห้ามมิให้ผู้ใดล่า หรือพยายามล่าสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครอง **บทกำหนดโทษ** มาตรา 47 ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 18 ห้ามมิให้ผู้ใดเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง **บทกำหนดโทษ** มาตรา 48 ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 19 ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าคุ้มครอง **บทกำหนดโทษ** มาตรา 49 ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้จากการเพาะพันธุ์ โดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว **บทกำหนดโทษ** มาตรา 47 ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา 50 ผู้ใดทำการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ดังกล่าวโดยมิได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด 4

การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน นำเคลื่อนที่ซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า บทกำหนดโทษ มาตรา 24 การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า หรือซากของสัตว์ป่าชนิดที่ต้องมี ใบอนุญาตหรือใบรับรองให้นำเข้า ส่งออกหรือนำผ่าน ตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่าและซากของสัตว์ป่า ต้องได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองจากอธิบดี

หมวด 8

บทกำหนดโทษ มาตรา 55 ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำหรือรับไว้โดยประการใดซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าอันได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535

บัญชีสัตว์คุ้มครอง

สัตว์ทะเลจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

พะยูนหรือหมูน้ำ (*Dugong dugon*)

โลมากระโดด (*Stenella longirostris*)

โลมาแถบ (*Stenella coeruleoalba*)

โลมาธรรมดา (*Delphinus capensis*)

โลมาปากขวด (*Tursiops aduncus*)

โลมาฟราเซอร์ (*Lagenodelphis hosei*)

โลมาพื้นน้ำ (*Steno bredanensis*)

โลมาลายจุด (*Stenella attenuata*)

โลมาหลังโหนก (*Sousa chinensis*)

โลมาหัวบาตรหลังเรียบ (*Neophocaena phocaenoides*)

โลมาอิรวดี (*Orcaella brevirostris*)

วาฬคูเรีย (*Ziphius cavirostris*)

วาฬนาร์วาลครีบสั้น (*Globicephala macrorhynchus*)

วาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*)

วาฬเพชรฆาต (*Orcinus orca*)

วาฬเพชรฆาตดำ (*Pseudorca crassidens*)

วาฬเพชรฆาตเล็ก (*Feresa attenuata*)

วาฬฟันสองซี่ (*Mesoplodon ginkgodens*)

วาฬฟิน (*Balaenoptera physalus*)

วาฬหัวแดงโม (*Peponocephala electra*)

วาฬหัวทุย (*Physeter macrocephalus*)

วาฬหัวทุยแคระ (*Kogia simus*)

วาฬหัวทุยเล็ก (*Kogia breviceps*)

สัตว์ทะเลจำพวกเปลือกคลาน

เต่ากระ (*Eretmochelys imbricata*)

เต่าตนุ (*Chelonia mydas*)

เต่าหัวข้อน (*Caretta caretta*)

เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*)

เต่าหญ้า (*Lepidochelys olivacea*)

สัตว์ทะเลจำพวกปลา

ฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*)

สัตว์ป่าไม่มีกระดูกสันหลังอื่นๆ

กัลปังหาทุกชนิด (Order Gorgonacea)

ปะการังดำทุกชนิด (Order Antipatharia)

ดอกไม้ทะเลทุกชนิด (Order Actinaria)

ปะการังแข็งทุกชนิด (Order Scleractinia and order Stylasterina)

ปะการังไฟทุกชนิด (Genus Millepora)

ปะการังสีน้ำเงินทุกชนิด (Order Heliopora)

ปะการังอ่อนทุกชนิด (Order Alcyonacea)

หอยมือเสือทุกชนิด (Family Tridacnidae)

หอยสังข์แตร (*Charonia tritonis*)

เขตคุ้มครองทางทะเล (อุทยานแห่งชาติจำนวน 26 แห่ง)

ทะเลอันดามัน

● หมู่เกาะสิมิลัน – จังหวัดพังงา

ติดต่อ: ffsimilar@hotmail.com

● หมู่เกาะสุรินทร์ – จังหวัดพังงา

ติดต่อ: mukosurin_np@yahoo.com

● อ่าวพระนาง – จังหวัดพังงา

ติดต่อ: aophangnga_np@hotmail.com

● หมู่เกาะระ – เกาะพระทอง – จังหวัดพังงา

ติดต่อ: reserve@dnf.go.th

● เขาลำปี – หาดท้ายเหมือง – จังหวัดพังงา

ติดต่อ: lampi_thaimueang_np@hotmail.com

● สิรินาถ – ภูเก็ต

ติดต่อ: sirinath_np@yahoo.com

● หมู่เกาะลันตา – จังหวัดกระบี่

ติดต่อ: lanta_np@yahoo.co.th

● อ่าวโศภน – จังหวัดกระบี่

ติดต่อ: reserve@dnf.go.th

● เขาลัก – ลำรุ – จังหวัดพังงา

ติดต่อ: reserve@dnf.go.th

● หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี-จังหวัดกระบี่

ติดต่อ: phippi_np@hotmail.com

● หาดเจ้าไหม – จังหวัดตรัง

ติดต่อ: reserve@dnf.go.th

● หมู่เกาะเกดรา – จังหวัดสตูล

ติดต่อ: mu_ko_phetra@hotmail.com

● ตะรุเตา – จังหวัดสตูล

ติดต่อ: tarutaosatun.go@hotmail.com

● ทะเลบัน – จังหวัดสตูล

ติดต่อ: reserve@dnf.go.th

● แหลมสน – จังหวัดระนอง

ติดต่อ: laem_son_np@yahoo.com

- ลำน้ำกระบบุรี – จังหวัดระนอง
- หมู่เกาะพยาม
- ศูนย์ปฏิบัติการอุทยานแห่งชาติทางทะเล

ติดต่อ: lumnumkraburi@hotmail.com
 ติดต่อ: reserve@dnpp.go.th
 ติดต่อ: info@marineoperations.org

อำเภอไทย

- เขาสามร้อยยอด – จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 - หาดวนกร – จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 - หมู่เกาะช้าง – จังหวัดตราด
 - เขาแหลมหญ้า – หมู่เกาะเสม็ด – จังหวัดระยอง
 - หมู่เกาะอ่างทอง – จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - หาดขนอม หมู่เกาะทะเลไทย – จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - หมู่เกาะชุมพร – จังหวัดชุมพร
 - อ่าวเสด็จ – เกาะพังงา – จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - อ่าวมะนาว – เขาต้นหยง – จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ติดต่อ: reserve@dnpp.go.th
 ติดต่อ: reserve@dnpp.go.th
 ติดต่อ: reserve@dnpp.go.th
 ติดต่อ: np_samet@hotmail.com
 ติดต่อ: angthong_np@hotmail.com
 ติดต่อ: reserve@dnpp.go.th
 ติดต่อ: mukochumphon@yahoo.com
 ติดต่อ: reserve@dnpp.go.th
 ติดต่อ: reserve@dnpp.go.th

เขตรักษาพันธุ์พืชและสัตว์ทะเล

- เกาะตาชัย (ภายในระยะ 2 กิโลเมตรจากชายฝั่ง)
- เกาะดอกไม้ (ภายในระยะ 1 กิโลเมตรจากชายฝั่ง)
- หินมุสั้ง (ภายในระยะ 2.5 กิโลเมตรจากกองหิน)
- เกาะไข่นอก (ภายในระยะ 1 กิโลเมตรจากชายฝั่ง)
- เกาะไข่นอก (ภายในระยะ 1 กิโลเมตรจากชายฝั่ง)
- อ่าวป่าตอง (ภายในแนวปะการังทั้งสองปีกอ่าวทิศเหนือและใต้)
- พื้นที่บางส่วนของแหลมพันวา – เกาะเฮ – เกาะแอม – เกาะโหลน

แหล่งข้อมูลอื่นๆ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม www.monre.go.th
 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง www.dmcr.go.th
 สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน www.pmbc.go.th
 กลุ่มสัตว์ทะเลหายาก
 โทร. 076-391-128
 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช www.dnp.go.th
 สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
 โทร. 02-579-1565, 561-4837
 กองบังคับการตำรวจป่าไม้ www.forest.police.go.th
 กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ www.fisheries.go.th
 เพื่อนป่า www.peunpa.org
 อนุสัญญาไซเตส www.cites.org
 TRAFFIC เครือข่ายการเฝ้าระวังการค้าสัตว์ป่า www.traffic.org
 กรมศุลกากร www.customs.go.th
 สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า www.wcsthailand.org

REEF WATCH

สถานที่ : จังหวัด.....เกาะ.....ชื่อแนวปะการัง.....
 ทิศ.....ละติจูด.....ลองจิจูด.....วันที่.....

ความแม่นยำของตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์

☐ แม่นยำมาก ☐ แม่นยำพอควร ☐ ไม่ค่อยแม่นยำ ☐ ไม่แม่นยำ

ตารางภาพแผนที่บริเวณที่สำรวจ (หากท่านไม่สามารถบอกตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ได้)

ต่างๆ ความกว้างของแนวปะการังโดยประมาณ.....ม. ตำแหน่งที่ความลึกเฉลี่ย.....ม.

ความลึกสุดของแนวปะการังโดยประมาณ.....ม. เวลาบันทึกความลึกน้ำ.....

ลักษณะทั่วไปของพื้นที่หน้าตัดของแนวปะการังที่สำรวจ

☐ ลาดเอียงน้อยจากฝั่งออกมา ☐ มีเขตหินพื้นราบและหินลาดชัน
☐ พื้นลาดชันมาก(หน้าผา) ☐ กองหินใต้น้ำ

ประเภทของแนวปะการัง

☐ ปะการังขึ้นหนาแน่น(ไม่ว่าเป็นหรือตาย) ☐ ปะการังขึ้นเป็นหย่อมๆ บนพื้นทราย
☐ ปะการังขึ้นบนหินตามชายฝั่ง

เขตที่ท่านประเมินสภาพปะการัง (%) เปอร์เซ็นต์ ปกคลุมพื้นที่

☐ เขตพื้นราบ ☐ เขตพื้นลาดชัน
☐ ทั้งเขตพื้นราบและเขตลาดชันรวมกัน ☐ ผนังหน้าผา ☐ กองหินใต้น้ำ

(%) เปอร์เซ็นต์ปกคลุมพื้นที่(ความหนาแน่น)โดยประมาณด้วยสายตา

ปะการังมีชีวิต	ปะการังตาย	เศษปะการังกระจายบนพื้นทราย	ปะการังอ่อน	กัลปังหา	สาหร่าย	อื่นๆ	พื้นทราย	พื้นดิน	รวม
									100%

ปะการังที่พบได้ทั่วไปในบริเวณนี้ (สามารถเลือกได้หลายข้อ ถ้าพบมากกว่าหนึ่งแบบ)

☐ แบบก้อน หัวโหด ☐ แบบกิ่งก้านแทงหนา กิ่งหนา
☐ แบบกิ่งสั้น หรือกิ่งยาว ☐ แบบโต๊ะแผ่นแบน ☐ แบบดอกเห็ด
☐ แบบแผ่นตั้ง หรือแผ่นใบไม้ ☐ แบบเป็นชั้นต่างๆ เคลือบพื้นผิว

ในพื้นที่ขนาดประมาณ 10x10 ตรม. ท่านพบ(ไม่พบ, พบค่อนข้างน้อย, พบปานกลาง, พบมาก)ของ.....

(หรือท่านอาจแจ้งจำนวนเป็นตัวเลข และระยะทางโดยประมาณของการดำน้ำ) ระยะทางในการดำน้ำ.....เมตร

หอยเม่นหามดำ.....ปลาฉลาม.....ปลิงทะเล.....ปลาแก้ว.....

ปลานกขุนทองหัวโหนด.....ปลากระทุง(เกา).....ปลากระพง.....ปลาผีเสื้อ.....

ปลานโปเลียน.....กุ้งสไปนีลอปเตอร์.....

ระดับความสวยงามของแนวปะการัง:

☐ เยี่ยมมากๆ ☐ สวยมาก ☐ สวยพอสมควร ☐ ไม่ค่อยสวย ☐ ไม่สวยเลย

ความหลากหลายของชนิดของปะการังแข็ง:

☐ หลากหลายนานาๆ ☐ หลากหลายมาก ☐ หลากหลายปานกลาง ☐ ค่อนข้างน้อย ☐ น้อยมาก

จำนวนปลาในแนวปะการัง:

☐ จำนวนมากเหลือเกิน ☐ จำนวนมาก ☐ ปานกลาง ☐ ค่อนข้างน้อย ☐ น้อยมาก

ความหลากหลายของชนิดปลาในแนวปะการัง:

☐ หลากหลายนานาๆ ☐ หลากหลายมาก ☐ หลากหลายปานกลาง ☐ ค่อนข้างน้อย ☐ น้อยมาก

ความเสียหายในแนวปะการัง (โปรดกาเครื่องหมายถูกในช่อง)

สาเหตุ	ไม่พบ	อาจเป็นไปได้	พบบ้าง	พบมากพอสมควร	พบมาก
จากเครื่องมือประมง(เช่น อวน)					
จากการยิงปลา					
จากการระเบิดปลา					
จากการดำน้ำ					
จากการเก็บหอย					
จากการเดิน/ยืน บนปะการัง					
จากคราบน้ำมัน					
จากการทอดสมอ					
จากตะกอน					
จากน้ำเสีย					
จากการถูกปลาดาวหนามกิน					

พบสิ่งเหล่านี้ไหม ?

	จำนวน	ได้พบบ้าง	ได้พบพอสมควร	ได้พบมาก
ปะการังฟอกขาว				
สาหร่ายขึ้นปกคลุมแนวปะการัง				
ปะการังยืนต้นตาย				

ความใสของน้ำทะเล(มองในแนวระนาบใต้หน้า).....เมตร

อุณหภูมิน้ำทะเล.....องศาเซลเซียส

ลักษณะพื้นดินใต้ทะเล ☐ เป็นโคลน ☐ เป็นทรายละเอียด ☐ เป็นทรายหยาบ

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม.....

ชื่อผู้รายงาน.....อีเมล์.....

ที่อยู่.....

.....

.....

โปรดส่งข้อมูลผ่านทางออนไลน์ <http://www.greenfins-thailand.org> หรือ กรุณาส่งถึง นิพนธ์ พงศ์สุวรรณ

สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน ต.ป.น. 60 อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000

หรืออีเมล์ถึง nph1959@gmail.com, info@greenfins-thailand.org